

Ozorowski, Mieczysław / Skreczko, Adam

Sprawozdanie z sesji naukowych

Studia Teologiczne 11, 376-378

1993

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KS. MIECZYŚLAW OZOROWSKI
KS. ADAM SKRECZKO

SPRAWOZDANIE Z SESJI NAUKOWYCH

W roku akademickim 1992/1993 odbyły się trzy sesje naukowe księży profesorów Wyższych Seminarium Duchownych Białegostoku, Drohiczyzna, Elku, Łomży i Siedlec.

1. W dniu 22 października 1992 roku w Wyższym Seminarium Duchownym w Siedlcach odbyło się spotkanie naukowe, w którym wzięło udział czterdziestu dwóch uczestników, w tym trzech biskupów: bp prof. Edward Ozorowski, bp Edward Samsel i bp Wacław Skomorucha. Konferencję rozpoczął Ksiądz Rektor Roman Krawczyk, a przewodniczył jej Ksiądz Rektor Andrzej Miałchowski z Łomży. Referat wygłosił Ksiądz dr Roman Karwacki na temat *Kościół jako communio*. Referent ujął zagadnienie w czterech punktach. Na początku Ksiądz doktor przedstawił podstawy teologiczne wspólnoty. Nie można mówić o Kościele jako *communio* bez wspólnoty z Bogiem, a więc wspólnoty z Chrystusem i w Duchu Świętym. Wspólnota z Bogiem stanowi podstawę do wspólnoty pomiędzy chrześcijanami — *koinonia*. Drugi punkt dotyczył Komunii Świętej — Eucharystii. Przez udział w Ciele i w Krwi Chrystusa urzeczywistnia się i jest przeżywana wspólnota z Bogiem i z bliźnimi. W punkcie trzecim prelegent podkreślił obowiązek dzielenia się dobrami tak duchowymi jak materialnymi, jako konsekwencję *communio*. W ostatnim punkcie prelegent omówił problematykę *communio sanctorum*.

Dyskusję rozpoczął i jej przewodniczył Ks. Rektor Andrzej Miałchowski. Podkreślono w niej wiele aspektów rozumienia Kościoła jako *communio* instytucjonalnych i zewnętrznych (S. Bobrowski), teologicznej nowości ujęcia Kościoła jako wspólnoty i *communio*, szczególnie w nauczaniu papieża Jana Pawła II (E. Ozorowski), pokreślano rolę jedności jako czynnika konstytuującego *communio* (A. Miałchowski), bogactwo, różnorodność i wielość przeżywania Kościoła jako *communio* (Z. Celej), rolę eklezjologii eucharystycznej (Z. Lewicki), funkcję słowa w tworzeniu komunii i eucharystii (M. Major) ujęcie soborowe Kościoła jako Ludu Bożego i Ciała Chrystusa (M. Mrzewski), interpretacji tekstów biblijnych (E. Murawski), zagadnienie relacji w Kościele (G. Łoniewski), zastosowaniach idei *communio* w teologii pastoralnej (S. Kisiel). Na zakończenie prelegent ustosunkował się do niektórych pytań i zagadnień postawionych w dyskusji.

2. Dnia 19 listopada 1992 r. w Wyższym Seminarium Duchownym w Łomży odbyło się spotkanie naukowe, w którym wzięło udział trzydziestu czterech uczestników, w tym Ks. Biskup prof. Edward Ozorowski.

Spotkanie rozpoczął Ksiądz Rektor Andrzej Miałchowski z Łomży witając serdecznie zebranych. Całości przewodniczył Ks. dr Tadeusz Krahel, nowomianowany Rektor AWDŚ w Białymstoku. We wprowadzeniu powitał on w gronie profesorów ks. Adama Skreczko, który ukończył studia rzymskie i rozpoczął pracę w seminarium białostockim.

Referat wygłosił Ks. dr Mieczysław Ozorowski na temat: *Niektóre aspekty chrześcijańskiego spojrzenia na modlitwę synagogalną*. Po krótkim zasygnalizowaniu struktury modlitw synagogalnych, przedstawił on treść przesłania teologicznego modlitw żydowskich. Modlitwy te są jednym ze sposobów uprawiania przez nich teologii. Berakot bowiem są idealnym środkiem, aby poznać Boga — jak stwierdzi prelegent — możemy poznać tylko na modlitwie i dzięki modlitwie. Żydzi mają rozwinięte poczucie Obecności Bożej. Podczas niektórych modlitw odczuwają oni w sposób realny obecność Boga. Ofiary składane niegdyś w świątyni zostały zastąpione przez anamnezę, pod warunkiem, że istota ofiary została zachowana. Modlitwy żydowskie wspominają najważniejsze wydarzenia zbawcze z historii Izraela: stworzenie, objawienie i wyzwolenie. Prześiąknięte są mesjańską nadzieją.

Spojrzenie prelegenta na modlitwę judaizmu było specyficzne, gdyż było spojrzeniem chrześcijańskim, które poszukiwało w nich m.in. źródeł naszych pojęć i koncepcji. Autor dostrzegł wiele wątków i myśli, które zostały podjęte i rozwinięte w chrześcijaństwie.

Prelegent przedstawił temat z wielkim znanstwem. Chętnych do dalszego pogłębiania tematu odesłał do swojej pracy doktorskiej, którą napisał na ten właśnie temat i obronił na Uniwersytecie we Fryburgu w Szwajcarii.

Następnie prowadzący spotkanie zachęcił do dyskusji i sam zadał pytanie dotyczące zmian jakim podlegają modlitwy żydowskie w czasie. Biskup E. Ozorowski wypowiedział się na temat związku chrześcijańskiej Eucharystii z modlitwą żydowską i interpretacji przez chrześcijan pojęć żydowskich. Ks. Rektor z Siedlec zapytał o to, czy niektórzy w swoich interpretacjach modlitw żydowskich nie korzystają z pojęć chrześcijańskich? Ks. F. Sadowski pytał czy można doszukać się kultu eucharystii w modlitwach żydowskich? Wychodząc z literatury starał się pokazać dlaczego Żydzi są często nienawidzeni. Ks. S. Piotrowski wyciągnął wniosek z prelekcji, że teologia żydowska jest bliska naszej. Ks. J. Łoniewski pytał o różne imiona nadawane Bogu przez Żydów. Ks. L. Brzostowski w oparciu o lekturę kalendarzy żydowskich stwierdził, że pożyteczne może być wydanie modlitewnika ekumenicznego. Ks. T. Syczewski wskazał na pewne podobieństwa naszej modlitwy brewiarzowej do modlitw żydowskich. Ks. J. Zabielski poddał w wątpliwość to, że Jezus był Żydem. Ks. Z. Lewicki odwołując się do osobistego wspomnienia z zetknięcia się w dzieciństwie ze szkołą żydowską pytał, czy dla Żydów ważne jest występowanie pojedyncze ich modlitw przez Boga, czy też wspólnotowe? Ks. H. Korża zapytał czy istnieje podobne określenie u Żydów, jak się u nas ostatnio słyszy: katolik niezależny? Podkreślił też, że Żydzi uważają nas za najgorszą sektę. Ks. A. Miałchowski stwierdził, że teologia żydowska jest raczej zbiorem różnych wypowiedzi niż systematyczną nauką w naszym rozumieniu. Dotknął też problemu aborcji w Judaizmie, jest to sprawa trudna i niejednoznacznie traktowana.

Po tych licznych wypowiedziach zabrał głos prelegent ustosunkowując się do niektórych wypowiedzi. Powiedział m.in., że modlitwa żydowska mocno trzyma się tradycji i jest raczej konserwatywna. Stwierdził, że katolik może używać wielu modlitw żydowskich. Gdy chodzi o dialog z Żydami, to jest on trudny z wielu powodów m.in., że niema ją oni jakiegos centralnego ośrodka, z którym można by prowadzić dialog.

Na koniec Ks. Rektor Tadeusz Krahel podziękował prelegentowi i uczestnikom oraz zaprosił na następne spotkanie 13 maja 1993 r. do Białegostoku.

3. Dnia 13 maja 1993 roku w Arcybiskupim Wyższym Seminarium Duchownym w Białymstoku odbyła się sesja księży profesorów. Wzięło w niej udział trzydziestu sześciu profesorów z Białegostoku, Drohiczyzna, Elku, Łomży i Siedlec na czele z Ks. Biskupem

prof. E. Ozorowskim. Zebranych serdecznie powitał Ks. Rektor T. Krahel. Sesji przewodniczył Ks. Rektor J. Łoniewski z Drohiczyna.

Referat wygłosił Ks. Bp. prof. E. Ozorowski na temat: uwagi o metodzie historii teologii. Wykład został podzielony na cztery części. Pierwsza dotyczyła przedmiotu historii teologii. Przedmiot ten wykracza poza zwyczajny przedmiot historyczny. Historyk teologii poza faktami historycznymi widzi również „wcielenie wiary”, zwraca uwagę na słowo Boże przebywające w Kościele, na dzieje interpretacji Objawienia. Druga część poświęcona została podmiotowi historii teologii. Historyk teologii powinien być człowiekiem wierzącym, powinien znać teologię. To co robi nie jest teologią, ale też nie jest zwykłym opisem lecz interpretacją opartą na autorytecie Kościoła. Trzecia część dotyczyła celu historii teologii. Cel historii teologii podobny jest do innych nauk humanistycznych. Polega on na dotarciu do wszystkich źródeł. Zauważmy, że historia teologii nie jest kronikarstwem. Zrozumienie zaś historyka teologii prowadzi do zdumienia. W ostatniej części autor zajmował się narzędziami historii teologii. Polegają one na poszukiwaniu źródeł, ich krytyce i ocenie przy wykorzystaniu nowych metod np. socjologicznych czy psychologicznych. Historyk teologii może też dodać własne doświadczenia.

Po krótkiej przerwie Ks. Rektor J. Łoniewski podsumował referat i zachęcił zebranych do dyskusji. Wzięło w niej udział wielu profesorów i poruszono m.in. następujące problemy: jak należy rozumieć Tradycję (Ks. W. Jemielity); aktualność zasady „lex orandi, lex credendi” (Ks. Z. Lewicki); zauważono również problem celu i metody w historii teologii (Ks. J. Łoniewski, Ks. R. Krawczyk, Ks. Gładczuk, Ks. J. Dołęga). Na zakończenie Ks. Bp. prof. E. Ozorowski ustosunkowując się do powyższych wypowiedzi podkreślił szereg trudności związanych z tworzącą się nauką historii teologii.

Ks. Rektor J. Łoniewski podsumował dyskusję i zaproponował następne spotkanie w dniu 9 października 1993 roku.